

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема "Възможност за корекции на ранните форми на гръбначни изкривявания при ученици от I до IV клас в обучението по физическо възпитание и спорт."

Рецензент: проф. Симка Василева Черногорова – д. н.

Дисертационният труд е предоставен в обем от 142 страници, 24 таблици, 44 фигури. Ползваната литература е от 93 заглавия на автори, от които 80 на кирилица и 13 на латиница.

Широкото разпространение на гръбначните изкривявания над 50% в нашите училища, прекъснатите групи по лечебна физкултура като извън урочна форма на обучение в училищата, поставя дисертационният труд като необходим в обучението по физическо възпитание и спорт.

В литературния обзор е направен анализ на прилаганите методи за корекция на гръбначните изкривявания от редица автори. Разгледани са нерешените проблеми във връзка с профилактиката и корекцията на ранните отклонения в сагиталната и фронтална плоскост на гръбначния стълб.

В края на литературния обзор, анализът на мненията на автора за методите на корекция на гръбначните изкривявания води до формулирането на работната хипотеза „ Възможност за корекция на ранните форми на гръбначни изкривявания при ученици от първи до четвърти клас в обучението по физическо възпитание и спорт. „

Въз основа на хипотезата е уточнена и целта на изследването:

Да се изготви и апробира методика с коригиращи упражнения в заниманията по физическо възпитание и спорт при ранните отклонения на гръбначния стълб за деца от първи до четвърти клас. Тази основна цел налага трудът да бъде посветен на адаптивната физическа активност при учениците от първи до четвърти клас с начални форми на гръбначни изкривявания и да се реализира чрез урока по физическо възпитание и спорт.

Въз основа на извършената оценка на показателите, които носят информация за физическото развитие, физическата годност, промените в показателите за отклоненията в сагиталната и фронталната плоскост на гръбначния стълб, както и промените в стойката на 120 ученика от експерименталните групи аспиранта доказва:

- Показателите на физическото развитие „ ръст прав” и „ ръст седнал” могат да отразят както получената корекция, така и влошаването на наличното предно-задно или странично гръбначно изкривяване. (Има се предвид при увеличаването на големината на изкривяването ,че се скъсява физиологичната дължина на гръбначния стълб).
- В края на изследването при съпоставянето на данните на двете групи са видими по – големи ежегодни увеличения на учениците от стойка „Б” в

- стойка „В”, както и в стойка „Г” при контролно изследваните. При експерименталната група обаче още от втори клас автора открива тенденция за намаляване на броя на случаите със стойка „Б”, „В”, „Г”.
- Проследеният показател „ръст седнал” следва логиката на развитието на показателя „ръст прав”, показващ намаляване в края на изследването на случаите със стойка „В”, „Г” и корекции при стойка „Б” на експериментално изследваните.
 - При съпоставяне на експерименталните с контролните групи в края на анализа се уточняват около два пъти по-голяма стойност на шийната лордоза в експерименталната спрямо контролната група.

Статистическата значимост на приложената коригираща програма при 7-10 годишните момичета и момчета при експерименталните в сравнение с по-ниските стойности на контролните групи, с основание се отчита като корекция в телодържанието в резултат на включените упражнения на приложената методика. Изводът се подкрепя и от по-малките различия в прираста на относителните и абсолютните стойности на контролните групи.

Поради обстоятелството, че в експеримента има възможност да се проследи показателя поясна лордоза трябва да се подчертае повишаването на нейните стойности от 7-8 годишните (последница от окончателното образуване на поясната лордоза според Д. Матеев) и задържането на едно ниво в експерименталната група.

Проследяването на анализа на показателите за физическа дееспособност показват по-високи стойности в експерименталната от контролната група в прехода от 7 до 10 години, като статистически значими са данните на двата пола за: динамометрия, силова изотинична издръжливост на мускулите на раменния пояс, силова изотинична издръжливост на дългите гръбни мускули, силова изотинична издръжливост на мускулите на раменния пояс, хвърляне на 80 грама топка в далечина, 40 м. гладко бягане, скок на дължина от място, гъвкавост на горните крайници, равновесие при опора на един крак. Данните са основание да се констатира много доброто въздействие на корегиралите упражнения за физическата годност и функционалното състояние, на общата и на специализираната за конкретни мускулни групи силова подготовка в експерименталната методика.

В края на експеримента увеличените силови характеристики на експериментално наблюдаваните групи доказва, че е възможно резултатите на момичетата да се доближат до показателите от момчетата резултати и чрез по-високи прирасти на лявата им ръка да отбележат стойности, близки до тези на дясната им ръка. На този фон крайните данни на контролните групи на момичетата и момчетата съдържат твърде ниски постижения.

Аспиранта с основание поставя въпроса за регламентирането в достижимото ниво на силовите упражнения при учениците с гръбначни деформации 1-ва степен, чрез прилагането на новата комплексна методика за коригираща физкултура при гръбначните изкривявания. Много добрите постижения на експерименталните групи доказват, че прилагането на силови упражнения могат да доведат до достоверни промени, създаващи възможност за симетрична дейност на основните мускулни групи на тялото на детето от 7 до 10 години.

Трябва да подчертаем, че за да осъществи поставената цел в дисертационният труд аспиранта провежда:

- Основно проучване на литературни източници, свързани с провеждането на корекция на гръбначния стълб при ранни форми на гръбначни изкривявания;
- Организира изследването на 4102 деца от 6 до 16 години в Благоевград и Гоце Делчев за установяване разпространението на гръбначните изкривявания;
- Уточнява в различните части на урока по физическо възпитание прилагането на изправителните упражнения;
- Създава модел със сроково разпределение на основните задачи в програмата по физическо възпитание и спорт за уроците с гимнастичен, лекоатлетичен или друг характер;
- Уточнява упражненията по отношение на натоварването на гръбначния стълб в отвесно положение да се провеждат 20 до 25 минути и в разтоварено положение от 20 до 25 минути;
- Създава график по срокове и часове за учениците от I до IV клас за първата и втората учебна години на експерименталните групи;
- Съдейства за изграждането на навик за правилно дълбоко дишане;
- Уточнява при децата от експерименталните групи индивидуална локална корекция от изправителни упражнения за подготвителната част на урока по физическо възпитание и спорт;
- Осъществява подготовката на учителите по общообразователните предмети за обучението им при изграждането на правилна работна поза на учениците от I до IV клас;
- Възприема уточнената стойка от Гофринкел, Коц и Шик (1965) за нормална стойка;
- Съдейства за изграждане на навик за правилно телодържание чрез серия от физически упражнения;
- Съчетава оздравителните и учебно – възпитателните цели и задачи на урока по физическо възпитание и спорт във възрастта от 7 до 10 години;
- Допринася при експерименталните ученици да не се допусне задълбочаване на изкривяването;

- Създава условия предложената нова програма за профилактика и корекция на гръбначните изкривявания да спомага за подобряване на двигателните качества на учениците от I до IV клас;
- Резултатите на апробираната методика дават основание да бъде препоръчана за внедряване в училищата на нашата страна;

В дисертационния труд са допуснати отделни слабости като липсата на изписване на научния ръководител на титулната страница, не корегирани печатни и терминологични грешки, липсата на номерация при някои от фигурите, понятията готовност и годност се разглеждат еднозначно, допуснати са и отделни технически грешки.

По темата на дисертацията Маникатов представя 5 публикации.

Заклучение

Дисертационният труд на Димитър Огнянов Маникатов е едно практико – приложно изследване с необходимите експериментално получени резултати и теоретични обобщения.

Необходимостта на изследване в областта на корекцията на началните форми на гръбначните изкривявания при учениците от I до IV клас при обучението по физическо възпитание и спорт, ми дава основание да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Димитър Огнянов Маникатов образователната и научна степен „Доктор” в професионалното направление 1.3.Педагогика на обучението по физическо възпитание, научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спорта (вкл. М.Л.Ф.)”

Рецензент:

/проф. Сима Черногорова д.н.\